

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ

Правове виховання – це специфічний чинник освітнього процесу, що реалізується в практиці дотичними діями педагога та його цілеспрямованим впливом на вихованців на основі науково обґрунтованого аналізу, прогнозування, планування, організації, контролю й оцінки їх поведінки задля досягнення належної ефективності соціально значимих властивостей особистості [2, с. 31]. Правовиховна діяльність в освітніх закладах різного типу і в різні історичні періоди розвитку людства позначилась на всіх сферах життя кожного суспільства. На цій основі виокремились її спільні ознаки й закономірності розвитку, які вирішальною мірою обумовлені соціальним замовленням суспільства, притаманній йому освіті, визначаючи таким чином тактику і стратегію тих змін та нововведень, які задовільняють його розвиток та забезпечують стабільність.

Готовність майбутнього педагога розглядається як своєрідне професійне новоутворення, що характеризує новий тип особистості вчителя в умовах правової держави з пріоритетами гуманізму й демократії. Готовність до педагогічної діяльності формується як своєрідний синтез різних видів компетенцій майбутнього педагога з таких компонентів: індивідуальний стиль професійної діяльності, інноваційний, творчий підхід до діяльності, педагогічна рефлексія.

Чинниками ефективної підготовки майбутнього вчителя до правового виховання є: формування правових знань у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін, удосконалення змісту правової освіти майбутніх педагогів засобами спецкурсу, рівневої діагностики професійної готовності), що концентрують загальнопедагогічну підготовку, інтелектуально-психологічні якості та професійні компетенції. Підготовка сучасного педагога до правового виховання молодших школярів передбачає формування його креативності, педагогічної рефлексії, сприйнятливості до педагогічних новацій, самостійності. Правове виховання молодших школярів має свою специфіку і закономірності, зумовлені віком, добором засобів і змісту професійної діяльності педагога як головного суб'єкта управління вихованням учнів.

Структурними компонентами готовності майбутнього вчителя початкових класів до правового виховання є :

Мотиваційний компонент готовності, що забезпечує включеність особи у професійну діяльність, презентує позитивне ставлення до діяльності, усвідомлення значущості означеної діяльності задля розвитку свого творчого потенціалу, прагнення до самоосвіти. У процесі освіти відбувається поєднання особистого досвіду молодої людини з соціальним досвідом, відображеним і

закріпленим в наукових поняттях, що конкретизуються та збагачуються змістом. Під мотивацією розуміють застосування різних способів і засобів формування позитивних мотивів і через них позитивного ставлення до певного виду діяльності, формування інтересу, що викликаний внутрішніми імпульсами, які спонукають людину до активної пізнавальної діяльності, спрямованої на засвоєння та успішне застосування знань, навичок і вмінь.

Змістовий компонент становить сукупність знань, уявлень про правові відносини на різних рівнях людської життєдіяльності. Завдяки цьому компоненту студент опановує певну ін

формацію, засвоює і поглиблює її, переводить із зовнішнього плану у внутрішній, особистісно значущий. На думку В.Сухомлинського, «переконання – один із тих складних проявів духовного життя людини, в яких органічно поєднується елемент світогляду з елементом моральним. Переконання – це не лише усвідомлення людиною істинності світоглядних та моральних понять, а й особиста її готовність діяти відповідно до цих правил і понять. Переконаність спостерігаємо тоді, коли діяльність людини мотивується світоглядом, коли істинність того чи іншого поняття не тільки викликає в людині сумніви, а й формує її суб'єктивний стан, її особисте ставлення до істини» [1, с. 13].

Операційний компонент містить вміння, навички, дії, поведінку, що спираються на теоретичні знання та емоційно-оцінне ставлення до них, включає правову стратегію міжособистісної взаємодії, методів та прийомів діалогічного суб'єкт-суб'єктного спілкування, тактику попередження конфліктних ситуацій та виходу із них. Важливими показниками його сформованості є культура поведінки і культура спілкування. Вона виявляється у єдності зовнішніх чинників, що регулюють діяльність та поведінку індивідів, та внутрішніх – індивідуальних можливостей особистості.

Комунікативний компонент виявляється в здатності чітко, зрозуміло і переконливо висловлювати свої думки та почуття за допомогою вербальних і невербальних засобів спілкування. Сучасні темпи розвитку процесу глобалізації впливають на інтенсивність міжкультурної, тобто процесу обміну інформацією між окремими особистостями та групами людей, що мають суттєві відмінності у сприйнятті та поведінці.

Таким чином, структура готовності майбутніх вчителів початкової школи до правового виховання передбачає наявність взаємопов'язаних мотиваційного, змістовного, операційного та комунікативного компонентів.

Література

1. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості; Духовний світ школяра; Методика виховання колективу // Вибрані твори: В 5 т. / В.О. Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1976. – Т.1. – 654 с.
2. Товканець О.С. Правове виховання як важлива умова профілактики девіантної поведінки учнівської молоді / О.С. Товканець // Правова освіта перед викликами сучасності: матеріали всеукраїнського міжвузівського соціально-правового семінару, 26 травня 2011 року. – Київ, 2011. – С. 31 – 32.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>